

Nemška večina v deželnem zboru dela torej le za mesta in pa za prekucijsko stranko socijalnih demokratov. Kmete in krščanske delavce pa riva v kot. Slovenski kmetje in slovenski krščanski delavci dobivajo s tem le vedno trdnješe prepričanje, da nas v Gradcu ne marajo in da bo moral dobiti Spodnji Štajer lastno upravo!

Odkritosrčne besede.

Iz savinjske doline.

V novejšem času je «Slov. Gospodar» začel s posebno pozornostjo ozirati se na naše mladeniče. Z veseljem pozdravljamo to pozornost, kajti mladina je naše upanje. Z veseljem beremo toraj dopise iz raznih krajev o vrlih in blagih mladeničih. A zraven pa nas navdaja véasi tudi neka otožnost, ko vidimo, da niso povsod vsi mladeniči pohvale vredni. Če smo pravi domoljubi, hvalimo, kar je hvale vrednega, a grajamo tudi, kar je graje potrebno. Ljubezen do mladine in domovine nam danes nareka besede, ki ne bodo le gladile, ampak rezale in znabiti tu in tam ranile; a kdo bo zameril zdravniku, ako stika po naših ranah? Saj vemo, da ima blag namen, jih zaceliti.

Kdo nam bo ugovarjal, ako pred vsem trdimo, da je pijančevanje naši mladini izvir premnogih hudobij in nesreč? Sicer — bodi Bogu hvala — začena «hudičevo olje», po domače šnops, vendar že nekoliko pojemat. Pa so še kraji, kjer je precejšen del moštva, od šolarja do starčka, od te ostudne pijače okužen. Kako lepo in široko polje ima v tej žalostni zadevi država, da vzajemno s cerkvijo deluje za blagor ljudstva. Mnogo se govori in piše dandanes o človekoljubnosti. Dobro! Podajmo si roke, da omejimo in zatrimo to ljudsko kugo!

V zvezi s pijančevanjem je ponočevanje. Pregovor pravi: Kjer Bahus kuri, tam se Venera za pečjo greje. Molčimo o tej temnej strani mladine, je prežalostna! In pogovori ponočnjakov? Navadno umazanost in pa kletev! Nad vse ganljivo pa je «petje» takih ponočnih čukov! Vsebinska in oblika takega popevanja je navadno malovredna. Znani so nam kraji, kjer se pošteni prebivalci že naprej boje noči pred nedeljo ali kakim praznikom, posebno tam, kjer ni žandarmerije blizo. Mnogo pa so si stariši sami krivi s premeško odgojo. Na tihem se kak neumen oče ali slepa mati še veseli, da je fant tak «korajzen» — ubogi stariši, če bo vaš fant na stare dni svojo korajžo nad vami skazal.

moram jaz nositi zeleni sad v žepih svoje suknje. V par trenutkih so bili moji žepi polni in izbočili so se, kakor bi nosil lonce v njih. Bilo me je malo sram in tako sem imel že od vsega začetka bridke predokus prihodnjega likerja...

Bližali smo se proti domovini g. Hleba, cilju našega potovanja. Noge so se že šibile, pluča so delala kakor bi jih gonil sopar in mislil sem, da bom zdaj in zdaj obtičal. Toda srečno smo premagali zadnjo strmino. Obrnili smo se, da tudi s tega stališča občudujemo veličastni razgled. V istini veličasten je od tukaj razgled in naša družba je kar obsipavala krasno panoramo z občudovalnimi vzkliki: ah, oh, ah, oh! Tudi jaz sem vzdihoval ah, oh, toda odkritosrčno povedano, ne da bi s takimi globokimi vzdihii občudoval naravo, ampak ker sem bil tako neizmerno zmučen. Ah, oh! Vsak po svojem!

Pri g. Hlebu smo bili veleprijazno sprejeti. Tamkaj nas je pozdravil tudi g. predsednik ruskega planinskega društva ter nas vsprejel v svoje okrilje. Zato moram nehati s svojim zasebnim opisovanjem, kajti vse, kar se je nadalje dogodilo, spada v zgodovino planinskega društva v Rušah. Le toliko še rečem: Kdor hoče na Smolnik, lahko gre, kadar hoče; kdor pa hoče v prijetni družbi na Smolnik, naj gre, kadar bomo zopet mi

Najgrša razvada pa razsaja — vsaj po nekaterih nam znanih krajih — o priliki kakega ženitovanja. Takrat prihrumijo mladeniči, véasi nad 50, «pod okno», kakor muhe okoli strdi. Tukaj dobe najprej pijače — seveda obilno. Pa naj si bo! Naj vzamejo mladeniči slovo od ženina in mu zapojejo kako mično pesmico! To bi še ne bilo hudo. Ali, kadar se je grlo potolažilo, tirjajo od ženina še denarje. Znan nam je slučaj, da so ženina kratkomalo obsodili za 100 kron. In gorje ženinu, ki bi jim ne storil po volji! Razbijali in razsajali bodo tako hudo, da bo škoda zanj še veliko večja! Zategatelj se vsak ženin, čeravno s težkim srcem, raje uda, da ima vsaj mir pred temi volkovi! In zdaj se pijančevanje nadaljuje, dokler je zadnji vinar se spremenil v pijačo in splaval po grlu. Vprašamo, ali je to še naroden običaj? je li to šaljivo? je li to slovensko? Zgodilo se je pred nedolгим časom nekje v Savinjski dolini, da so «pod okno» pridivljali fantje iz 4 far, in v pretepu je eden izmed njih mrtev obležal. Čudimo se, da oblastva niso bolj pozorna na to grdo razvado, saj je vendar vsaka «fehtarija» prepovedana. Vprašamo vas, poštene stariše, ali boste mirno gledali, da se sin vaše poštene hiše druži med take beraške lačenpergerje? Mladenič, če imaš še količkej poštenja v srcu, te ne bo sram take tovaršije?

Zgodi se, da mladeniči desetake in stotake zapravljajo, posebno tam, kjer je kaka tovarna in dosti zaslužka; kadar se pa nabira za kak blag naroden namen, takrat tak pijanček nima krajcarja. Pa tudi nobenega pojma, nobenega navdušenja nima za kako dobro stvar! V kako bralno, kmetijsko, izobraževalno društvo stopiti, mu je predolgočasno. Poštenega časnika ali knjige ne vidiš v njegovih rokah. K večjemu, če ga dobi kak nemčur, kak liberalec ali demokrat v pest, in mu usiljuje kak umazan častnik, kjer se blati cerkev in vera, tako berilo mu še prija! Seveda, ker je spisano po njegovem okusu in duhu! Ali če ga vjame v zanjke kak brezvesten in brezveren krčmar, ki se je pritepel Bog ve odkod v faro, potem je revež izgubljen! Imamo žalostne slučaje! Pijanec zgubi gotovo tudi ves značaj! Dá se kreniti na vsako stran, le na dobro ne!

V neki zaduhli pivnici sedi nekaj kmečkih mladeničev, obrazi so jim zabuhli, na glavah imajo neke nemčurske zelene pokrivke, in menda zato, ker je glava prazna, pa čepi na klobuku cel divji petelin. Z vrčki trkajo in kličejo: Živio! Allheil! Pa ne misli na kako šalo! Revčki so slišali od nekega nemškega škrica besedo «allheil», in sedaj

lazili tje gor.

Skleпам z običajnim krepkim planinskim pozdravom!

Ljubezen do matere.

Poslovenil Ivan Vu—k.

Vročega poletnega dne je korakal po zaprašenih dunajskih ulicah bogat Anglež. Vedno si briše potno čelo in se huđuje čez dolge črne lase, kateri mu pokrivajo vrat in ušesa. Solnce pripeka čim dalj bolj in tako prisili Angleža, da vstopi k bližnjemu brivcu, proseč ga naj mu kakor mogoče hitro ostriže lase, ker se mu silno mudi. Brivec postaren mož, neprijetnega obraza in ostrega pogleda, pokaže molče na stol, kamor se Anglež takoj vsede.

V tem vstopi lepa a bleđa, slabo oblečena deklica ter poprosi mojstra za pogovor. Brivec vpraša kaj želi, na kar mu dekcle s tihim sramožljivim glasom, na tla gledaje, pripoveduje ter mu ponuja svoje lepe lase na prodaj, «ker» rekla je, «moja uboga mati je zelo bolna in zdravnik je zapovedal, da mora dobro in tečno hrano dobivati, ako hoče ozdraveti. Ker sem že ves denar porabila za zdravila, sklenila sem prodati svoje lase; 20 gld. mislim ne bo preveč». Pri teh besedah povescila je otožno glavo in dve svetli solzi

mislijo, Bog ve kaki korenjaki so, ako to duhovitost ponavljajo! Istina! Žalostna nam majka!

A povdarjamo se enkrat, da ne manjka tudi med nami vrlih in zavednih slovenskih mladih junakov! Da bi se njih vrste množile, iz tega namena smo razkrili te hude rane! Mladina bodi vesela, bodi šaljiva, pa bodi tudi trezna, delavna, narodna, verna! Združimo se vsi, katerim je mar blagor mladine, posebno pa učitelji in duhovniki, v složno rodoljubno delo! Iz skušnje govorimo ter prosimo posebno nekatere gg. učitelje, naj se nikar ne motijo, naj ne mislijo, da res «rodoljubno» delo opravljajo, ako med mladino «Rodoljuba» širijo. Mladina, ki zavziva tako berilo, bo kmalo podivjala. Take «intelligence» nas Bog varuj! Poglejte v kraje, kjer duhovnik in učitelj složno delata po načrtu: «Vse za vero, dom, cesarja», kako tam mladina dorašča domovini v ponos. Naš ubogi narod potrebuje možjeklene značaja, mož krščanskih, ne pa puhlih, brez značajnih veteranjakov!

Politični ogled.

Napad na našega cesarja. Razširila se je novica, da se je v Bruku ob Litvi izvršil napad na našega cesarja, ki si je tamkaj ogledoval vojaške čete. Toda zatrjuje se od verodostojne strani, da je ta novica izmišljena. Resnice je na njej le toliko, da sta bila v Bruku ob Litvi ugrabljena dva sumljiva človeka. Nekoliko dnij prej je dobilo županstvo v Bruku naznanilo od skrivne roke, da namerava nekdo umoriti najvišjo osebo v Avstriji. To se je hitro naznanilo na višje mesto, od koder so se zaukazale takoj vse potrebne varnostne odredbe. Zgodilo pa se v istini ni nič.

Upravna vodá. Ministerski predsednik je naročil vsem načelnikom deželnih vlad, da naj stopijo takoj v dogovor z deželnimi odbori ter sestavijo načrt, po katerem bi se naj uravnale reke v posameznih deželah, izvršila poljedelstvu koristna podjetja in kako bi se mogli stroški pokriti.

V Bolzanu v Tridentu se ponavljajo izgredi proti vojaštvu, odkar je bil neki častnik na javni ulici napadel nekega civilista. Izgredi so prišli celo tako daleč, da je šlo na stotine oseb pred vojašnico ter je tam demonstrovalo z žvižganjem. Častniki hodijo po mestu v civilni obleki, orožniki pa patrolirajo neprestano po ulicah.

potekli ste po njenem bledem obrazu. Brivec trdosrčnež prve vrste in takih slučajev vaju, zapove dekletu lase razvezati. Ko se vsujejo dolgi lasje po hrbtu, reče, ne gledaje na žalost dekletovo, s trdim glasom: «10 gld. vam dam, ne krajcarja več».

Angleža je ta oholi odgovor spekel kakor ogenj v srce. Ranjenemu levu enak skočil je pokoncu in rekel z odločnim pa prijaznim glasom:

«Gospodična, meni prodajte svoje lepe lase! Dam vam 100 gld., ter je takoj odrežem».

Kako srečna je bila uboga deklica! S tresočima rokama prejme denar, katerega ji je Anglež hladnokrvno naštel; s tresočimi ustmi in z jokajočim glasom se mu zahvali ter s pobešenimi očmi gleda lepe lase, katerih morebiti ne bo več videla.

Anglež res prime prav po mojstersko za škarje, ter odreže — le par, katere previdno v listnico položi.

«Teh par», reče prijazno, »obdržim si za spomin na vas, ljuba gospica; ostale pa nosite vi za spomin in da vas vaša gospa mati zopet spoznajo. Ostanite zdravi!» Dekle se mu iskreno zahvali, ter mu roko poljubi in s svetlo solzo hvaležnosti v očeh se še enkrat ozre na svojega dobrotnika.

* * *